

DUNÁNTÚLI HAZÁNK

Egyesült, nemzeti, keresztény kisgazda- és földmives-párti politikai lap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pápa, Jókai Mór utca 16.
Telefonszáma: 14.

Előfizetési árak: egész évre 80 K, félévre 40 K,
negyedévre 20 K, egy óra 8 K. Egyes szám ára 1 K.

Ideig. felelős szerkesztő:

ZSILAVY SÁNDOR.

A keresztény kisgazda- és földmives-szövetség
hivatalos lapja.

Megjelenik minden pénteken és vasárnap.

Szemle.

Hogy mit csináltak nálunk a szabadkőműves páholyok sötét zsidó lovajjai és az általuk körülfont (!) zsidó-keresztények, nem szükséges bővebben fejtegetnem. Átéltük. Átszenvedtük. Rinkhozta a világháborút csak azért, hogy a végén bekergessen bennünket az orűlségek egész kaoszába, többek között a bolszevizmusba, hogy utána felragyoghasson a „zsidó internacionálé“ hétégu csillaga. A mi gyatraságunk folytán terük mind sikerült, csak a végső célnál, amikor már diadallort ültek felettünk, valami hiba történt. A kábultságból fel találtunk ébredni és egy csapásra megsemmisítettük a zsidók világuralomra törésének örült viharát, mely fekeveszetlen tombolt felettünk, pusztítva ezeréves múltunk szent hagyományait. Az utolsó pillanatban megállítottuk a vihart. Most újból kezd lágyan, melegén, enyhén longedezni, hogy alkalmas időben még irtózatossabb ciklonná dagadjon. Vigyázzunk! Résen legyünk! Az amerikai szabadkőművesek melegen üdvözölték az úgynevezett „hóditók“ által létrehozott torzszült „népszövetséget“, abban a reményben, hogy segítségükre lesz egy nemzetközi nagy páholy létesítésében. Az előmunkálatakat már meg is kezdték. Keresztények! Magyarok! Ókölbe szorított kézzel, csapásra készen örködjétek, nehogy a szello hozzánk is elhozza újból a pusztító pestist!

Szegény hadifoglyaink, akik a fogság keserű fekete kenyerét eszik már hosszú éveken keresztül, akiknek takarójuk a hideg éjszakában a „vagy“ megegyeszer megláthatni az édes anyai földét, szép Magyarországot, akiknek álmaikban megjelennek a békésen füstölgo bogárhátú házacskák, a kis falu határa, gémeskut, a föld, a barázdá, a pacsirta és amikor álmaik már már valóra válnak, amikor útrakészen a pétervári konzulátus előtt összeverődve, ülvevelüket várják, amellyel álmaikat elérhetni vélék, megjelenik közöttük Pogány József, a megügrött bitang kommunista népbiztos és tajtékozó szájjal festi le előttük azokat a borzalmakat, melyek rájuk itthon várakoznak. Lehajtott fejjel, könnyező, megtört szemekkel hallgatják a bús, fogoly magyarok. Akad kishitű, aki hisz és oltmarad. Legtöbbször azonban lelke, szíve fellázad a pokoli szavakra. Nem! Nem! Nem igaz! Hazudsz bitang!... És megtépett szárnyakkal is jönnek haza övéikhez, csonka Magyarországra...

„Csonka Magyarország — nem ország,
Egész Magyarország — mennyország!“

TÁVIRATOK.

(Saját tudósítónktól.)

Halálraítéltek egy kommunista röpiratterjesztőt.

Budapest, nov. 2.

Tizenkilencen álltak a budapesti rögtönítélő bíróság előtt, akik Fehérváron, Győrben, Sopronban, Nagykanizsán, Szombathelyen és még néhány városban terjesztették a bécsi kommunista röpiratokat. A tizenkilenc jómadar közül a rögtönítélő bíróság Kókay Lajost halálra ítélte, a többit 5—10—15 évi fegyházra, asztalra, amilyen része volt ebben a gaztettben. Ugy-e, nem alhatunk? Ugy-e, még nem tehetjük öibe a kezünket? A söpredék még nem nyugszik.

Lengyel-román szövetség.

A csehekkel nem kötöttek egyezséget.

Prága, nov. 3.

Take Jonscu az antant hozzájárulásával megalakította a lengyel-román szövetséget. Az áruló, gyáva csehek nem vettek maguk közé. Ki is kötne azal a pímasz társaságai szövetséget?

Az Egyesült Államok új elnöke.

Bécs, nov. 3.

Bécsen keresztül kaptuk a hírt, hogy az amerikai elnökválasztáson Harding pártja győzött. Wilson, a népek önrendelkezési jogának szónólo apostolát elérte a végéte. Megbukott.

Megszöktek a magyar bolsevisták.

Féltik az irhájukat.

Bécs, nov. 3.

Mint megbízható forrásból értesülünk, a Bécsbe menekült magyar kommunisták közül sokan megszöktek, mert tartanak attól, hogy a választásokon többséget kapott ker. szocialisták jutnak úralomra és akkor gázságaikat számonkérlik. A menekülők Pozsony felé vették útjukat és a tót földet szemelték ki újabb lakóhelyül. Szegény tótok!

Pár nappal elhalasztották halálos ítéletünk aláírását.

Páris, nov. 1.

A híres antant nagy kegyesen megengedte, hogy a trianoni békeszerződést november hó 15-ig írassuk alá. Azonban hangsúlyozták, hogy újabb határidőre ne számítsunk. Jó, jó! De nagy hanggal vannak. Beszéltek ők már pianissimóiban is! Amerika segítsége tiltette fel a lóra őket és azóta lettek olyan hangos legények. Jön még kutyára dér!

A községi választások és a nők választójoga.

Kevéssel ezelőtt nyújtotta be a belügyminiszter a nemzetgyűlésnek a községi, vármegyei és városi képviselőtestületek, illetve a törvényhatósági bizottságok választásáról és újjáalakításáról szóló törvényjavaslatot. Mondanunk sem kell, hogy a sok fontos és elsőrendű kérdéseket érintő törvényhozói teendők között aligha van fontosabb ennél a kérdésnél. A városi képviselőtestületek és a megyei törvényhatósági bizottságok ezelőtt nyolc évvel, 1912 ben lettek megválasztva. Ezekben a testületekben a lettint, levitézlett borzalmak sok-sok olyan „kiválósága“ foglal helyet — nem is szólva az egyes kompromittáltakról —, akiknek jelenléte a mai megújodott korszakban már egyáltalán nem kívánatos. Ezek a hatvanhetes mázzal kicsiszolt negyvennyolcas múmiák idegenkednek, félnék a mai idők radikális reformjaitól. Tartózkodó álláspontra helyezkednek minden tekintetben. Legtöbbször még a hirhedt, ország- és nemzetrontó liberalizmus emlíni növekedett fel, akikre nézve kényelmetlen és bántó napjaink sok fontos és feltétlen megoldásra váró kérdésének a megbolygatása. Nekik is, de nekünk is jobb, ha inkább ma, mint holnap mennek — pihenni kiérdemelt, bokros babérjaikra.

A legtöbb város és község elmaradoitságának és nyomoruságának oka a vezetők tehetségtelenségében keresendő. Ennek okai pedig megint maguk a választók, akik ebben is póititkát, még pedig legtöbbször nagyon rossz politikát tiztek. A korteskedők és szavazatszerzők a legtöbbször nem azt nézik, hogy ki a legérdemesebb, illetékesebb, odavalóbb jelölt, hanem hogy kinek van legtöbb rokona, jóbarátja, összekötetése. Így kerül azután a képviselőtestületbe a sok nem odavaló ember; a színügyi bizottságba a csizmadia, a népjóléti a mézeskalácsos, a tanügyibe a rőföskereskedő; kívül marad azután a tanár, a mérnök és a nagyon sokszor egyes bizottságokba ugyancsak illetékes és arra termett kisgazda.

Már most ami magát a javaslatot illeti: teljesen osztjuk az azt benyújtó

belügyminiszter felfogását, hogy tekintettel arra, hogy a nemzetgyűlés a legradikálisabb választójog alapján lett megválasztva, kell, hogy a községi és megyei képviselőtestületi tagok megválasztásánál is a nemzetgyűlési képviselőválasztásokra vonatkozó elvek legyenek irányadók.

Többféle nyilatkozatot hallottunk a szóbanforgó törvényjavaslatról, ezekkel azonban nem kívánunk e helyütt foglalkozni, csupán egy momentumra akarunk a már elmondottakon kívül kitérni, t. i. ami a nők választójogát illeti és már itt kijelentjük, hogy a nők választójoga mellett a leghatározottabban állást foglalunk.

Kell, hogy korunk jellemző vonása legyen: a jogtalanok jogainak kiterjesztése.

A rabszolgaság kihalóban van minden alakjában és ennek az egyik jelensége az a küzdelem is, amely a nők jogáért, helyzetük javításáért most nemcsak nálunk, de az egész világon folyik. A nők helyzetének javítása hatalmi kérdés, amelyet küzdelemmel, szentimentalizmus nélkül kell eldönteni. A nők világszerte szervezkedtek már jogaik — és a legfőbb jog: a választójog kivívására. Újzélandban, Ausztráliában, Finnországban, sok amerikai és európai államban már rég elérték céljukat. És ha az olyan államok vezető politikusaiknak felfogását halljuk, amelyekben a nőknek is megvan a választójoguk, azt látjuk, hogy soha és sehol sem származott ebből hátrány, csak üdv és boldogulás; tisztultabb, józanabb erkölcsi felfogás, higgadt, nyugodt politikai nézet, a kulturális, társadalmi és szociális kérdések melegebb felkarolása. Helyet talál a politikai és társadalmi életben is az idealizmus és ez a munka nem vonja el a nőt, egy pillanatra sem tulajdonképeni hivatásától: a családtól.

A háború alatt, míg mi férfiak ott künn teljesítettük kötelességeinket, itthon sokszor a gyenge női vállakra nehezült a legsúlyosabb teher: a család fenntartása, a gazdaság vezetése. Ha tudott sokszor az ekeszarvát fogva dolgozni családjaért, a künnlevőkért és nemcsak megtartotta, de legtöbbször gyarapította is a meglévő családi és így vele a nemzeti vagyont és meg is adózott az államnak tisztességesen: csak a legnagyobb elfoglaltság, maradásig — hogy ne mondjuk önző rosszakarat — tagadhatja ma meg tőle, a legelembb polgári jogot.

Végeztül oda konkludálunk, hogy a bekövetkezendő választásoknál válogassa meg jól a magyarság, hogy kikre adja szavazatát, mert jövőnknek alapjait lesznek hivatva lerakni azok, akiket most a közbizalom megtisztel. Méltó papok kellenek a keresztény Magyarország felgyújtott oltára mellé, hogy rakják a tüzet, melynél enyhet találhat egykor bennünket áldó magzatunk.

D.

A „Keresztény Kisgazda- és Földm.-Szövetség“ kerületi gyűlései.

— 1920 október 31-én. —

Nagy a lelkesedés a kisgazdáknál.

Tömegesen sorakoznak a kibontott zászló alá.

Kegyetlen hideg volt. Az utcák néptelenek. Árnyékos, meleg helyre húzódott mindenki, akit csak fontos dolgai ki nem szállítottak. Mindez nem akadályozta azokat a lelkes, tenni vágyó, tenni akaró és tenni is tudó férfiakat, hogy hosszú kilométeres utakra menjenek koscsin, metsző, téli szélben, hogy elvigyék meleg szívüket, tudásukat a föld egyszerű, szerény munkásainak, a keresztény kisgazdáknak és földműveseknek.

Alig két hónapja, hogy megindult a szervezése keresztény földműveseinknek és máris nem várt fényes eredményekről számolhatunk be. A szervezetségben rejlik hatalmas erőt megértettek kisgazdáink. Nem hajlandók többet tűrni, hogy szétszórtságát egy vele szemben márkonyi szervezett tömeg kihasználja a saját öns, piszkos céljaira és veszedelembe, gazdasági csődbe vigye az országot, amely passziójukat végül a földműves-osztálynak kell megfizetni, kiizzadni. Aki mulat, a kontóját fizesse maga. Más számújára ne dorbézoljon senki. — Egyik falu megérti a másikat. A jövőben nem hagyják magukra egymást. De meg fogják érteni egymást a város keresztény munkásjakosságával is. A zsidó uralmat többé nem tűrik meg magukon. Nincs más ellenségük, mint a mézes-mázos beszédű zsidó, aki eddig lefőltözte munkájuk verejtékes gyümölcsét és ők alig-alig kaptak érte valamit. A zsidókérdés megoldására — amennyiben a kormány nehéz helyzeténél fogva képtelen — vállalkoznak és szívós, kitartó munkával megőrik hatalmát és befolyását. Terményeikkel maguk kívánnak rendelkezni. Nem adják át a zsidó cenzarok úzérékesedésnek. Viszont a kormánytól joggal elvárják, hogy ebben a legteljesebb mértékben támogassa őket. Nem várják a segítséget a zsidó nagybérletk vacsorájág meghízott és hintóikon kocskikázó kisgazdapárti demagógoktól, hanem rendületlenül kátartanak a hamisítatlan keresztény mozgalom mellett, amely nem parozia és nem legyezgeti azokat, akik spekulációval kihúzták lába alól a földet.

Bizalmunk nagyra nőtt, amikor a falunak lelkes képviselőit, a Szövetség elnökségeit és választmányait láttuk izzó hangulatban, megfogadva, hogy a kibontott zászlót nem hagyják cserben soha...

Hazám! Én szép Hazám! Újra fiad állnak őrt melletted. Újra a keresztény Magyarország örökösödik felettéd. Nincsenek a kötségbesésre! Pirkad már! A megértés útján vagyunk és elsőprünk mindenkit, aki utunkba áll. A föld népe mondja ezt: Hazám! A föld népe, aki verejtékével, vérével öntözte drága hantjaidat.

Ilyen felemelő hangulat uralta mind a négy kerületi gyűlést. Csak tovább! Serényen fel a munkára. Rendbontót meg ne, türetek magatok között.

Pápan.

Ünnepségzsamba ment a pápai kerületi gyűlés, amelyet a Felsővárosi r. kath. Olvasókörben tartottak meg. A több mint két óráig tartó gyűlés mindvégig lelkes hangulatban folyt le, amelyen Kiss Kálmán, lapunk munkatársa ismertette a napirendet, Szalay Imre Szöv. elnök megnyitóját után. Általános helyeslés között ismertette a házhelyekről és kisbérletekről szóló törvényt. Utána Németh K. Ferenc kisgazda beszélt az összetartásról, amely a megvalósul,

hatalmas erőt fog képviselni. Mindvégig nagy lelkesedéssel kísért beszéde után Keresztes Gyula választmányi tag néhány buzdító szót intézett a megjelenteknek. Az elnök zárószavai után a gyűlés nagyon lelkes hangulatban oszlott szét.

Csótón

a környékbeli falvak kiküldött elnöksége és választmánya — a rettenetes hideg dacára is — nagy számban jött össze. Csak a legtávolabb fekvő egy-két község maradt el, de azok is már másnap megjelentek szerkesztőségünkben, hogy kimentsék elmaradásukat. Megható jelenség volt, amikor egyszerű, keresetlen szavakban kifejezték törlhetetlen ragaszkodásukat a mozgalomhoz, amelytől idővel nagyon sokat várnak. Az isten adjon hozzá erőt, hogy munkánkkal előbbre viihessük igazságos ügyünket. Polgár Gyula, pápai kisgazda, szeretettel üdvözölte a megjelenteket, átadva a pápai testvér szövetség meleg üdvözlését. Utána Sági Tamás, lapunk munkatársa, hatalmas szónoki vénával megtartott beszéde alatt a lelkesedés tüze mind gyakrabban fel-fellángolt. Nem maradt nyomtalanul a lelkekben a gyönyörű beszéd, melynek hatása már a közeli falvakban is érezhető. Az értekezlet, — a beszéd után — foglalkozott Csót község közlegelő ügyével. Ugyanis az akkori kormány, a község közlegelőjét egyszerűen kisajátította a tábor céljaira. Helyette azonban nem gondoskodott megfelelő területről. Így közös legelő nélkül van már évek óta ez a tekintélyes nagyságu község. Kérve nyeztek, kilincseltek, hogy az ottani nagybirtokból kaphassanak ugyanakkora területet, azonban az már nebünsvirág és a kormány nem mert, vagy nem akart hozzányúlani. A kicsiny embereket, ha joga volt kisajátítani, azt hiszik ugyanolyan joga a nagybirtokból is kisajátíthatva volna a megfelelő részt. Az ügyet egyébként napirenden tartjuk és a legközelebb megalakítandó járási választmány megteszi ez irányban a szükséges lépéseket.

Ugyancsak a csóti gyűlés keretében terjesztette elő Bakonyság község is panaszát. Nevezetesen a községhez tartozik a kisdémi gazdaság, mely 800 holdat tesz ki és Esterházy Mihályné tulajdona. Ebből a területből kért Ság község évek óta 100 holdat lélegelő céljaira, ezt most nemrégiben 75 kg. buzabér beszállgatása ellenében meg is adta az uradalom. Ez tehát így rendben volna. Azonban — a község lakói közül jobban — örök tulajdonul való megvételre is kérték földet. A bérlet, aki ezeket az ügyeket közvettette a tulajdonossal, még kevéssel ezelőtt is úgy nyilatkozott, hogy lesz eladó föld, holdanként 12.000 koronáért. A napokban egyszer csak minden előzmény nélkül odaüzent az érdekelteknek, hogy nincs eladó föld. A birtokos gazdaközönség mindenestre tudni óhajtaná, hogy mi okozta ezt a Pálfordulását. Nagyuraink pedig jól tennék, ha kiküszöbölnék ezeket a begombolkozott közvettítőket, mélt az ő munkájuk egyébre úgy sem jó, csak hogy felesleges keserűség rakodjék le az emberek lelkében. Erre pedig igazán semmi szükség sincsen. Ha van föld eladó, akkor adják oda kisgazdáinknak, ha nincs, akkor ne hitessék őket. A csóti gyűlés Kiss Sándor ottani lelkes tanító zárószavával ért véget, melyben a Szövetség odaadó támogatására buzdította az egybegyűlteket.

Pápakovácsiban.

Külsőségében is méltó ünnepélyességgel folyt le a kovácsii kerületi gyűlés. Nem tudnánk megmondani, hol volt lelkesebb hangulat. Itt-e, ahol a közelebbi falvak, német ajkú testvéreink, amikor Dienes Sándor, lapunk szerkesztője, megkérdezte tőlük, hogy a magyarul elmondottakat kívánják-e, hogy németül is tolmácsolják, hatalmas tiltakozásban törtek ki, mert megértették magyarul is. Ezzel is dokumentálták, hogy szívük minden dobbanása, lelkük minden gondolata egy a magyar keresztény földmivesek testvéreikkel. Izg-igéig leködöttük őket és meleg szeretettel váltak el a gyűlés után s ment mindenki vissza saját kis falujába és magával vitte ennek a napnak kedves emlékét s azt a biztos tudatot, hogy bajaikban immár nem maradhatnak magukra. Velük együtt vannak a szomszéd községek csendes lakói is. A napirend ismertetése után Unger József, pápai kispápa és Horváth István, lapunk kiadóhivatalának vezetője járultak még hozzá a nap sikeréhez. A Kovácsii Szövetség szóváltette a közlegelő ügyet. Ugyanis a község az ottani uradalom földjeiből bérelt közlegelőt. Pátkai, zsidó nagybérlő azonban — aki a gazdaságot kivette — felszántatta a község közlegelőjét. Persze azzal mit sem törődött, hogy Pápakovácsi földmives polgársága az állatait e miatt egész nyáron kénytelen istállóban tartani. Fő a rebach. Fő, hogy mennél nagyobb nyereséget vágthasson zsebre a zsidó teénis úr. Nagyganna szintén a közlegelő ügyet tette szóvá, amelyet a legközelebbi járási választmány szintén tárgyalni fog. A gyűlésen megjelent Pethő János, plebános is.

Somlóvásárhely.

A szeretet, ragaszkodás ritka jelét látták a kiküldöttek Somlóvásárhelyen. A falu lakosságából többeken meleg érdeklődéssel csatlakoztak a kiküldöttek nagy számához. A tágas iskolaterem teljesen megtelt. Még Zala megye néhány határmenti községe is képviseltette magát. Zsilavay Sándor, lapunk felelős szerkesztője, két órás beszédében ismertette a szövetség nemes és magasztos céljait. A zsidókérdés radikális megoldását, mely nélkül gazdasági konszolidáció el sem gondolható. Gyakran szakították meg beszédét percekig tartó hangos tetszésnyilvánítás. Nem egyszer csalt könnyeket a munkában megérett és sok harcokat látott s átélte hallgatóság szemébe. A beszéd után Papp János (Oroszi) kispápa kérte szót. Tisztelt barátaim! Én pár szóval — úgymond — arra kívánom buzdítani a jelenlevőket, hogy minél többen csoportosuljanak, mert ha sokan vagyunk, annál jobban bírjuk ügyünket előre vinni. Aki pedig érdemtelen lesz, hogy szövetségünkben helyet foglaljon, azt kivetjük kebelünkéből. Vállvetve, kéz a kézbe, dolgozzunk Isten segítségével. Utánna Doba, Kiscsász, Vid, Tüskevár adta elő kérelmeit, amelyeket részben szóval és írásban is betérjesztettek a járási választmány elé.

A délután folyamán Nyárs István pápai kispápa intézett buzdító beszédét a délelőtti gyűlésről lemaradtakhoz.

Az összes községek képvisellete szóváltette az újonnan kivetett nagy mennyiségű gabona- és kukorica-beszolgáltatást, amely elől teljesen elzárkózni nem kívánnak, viszont lehetetlenségeket se kívánjanak tőlük. Ezzel a kérdéssel a járási választmány megalakulása után azonnal foglalkozni fog.

Hirdessen a „Dunántúli Hazánk”-ban.

Első lépés kiszgazdáink nagyobb képzése felé.

Gazdasági iskola felnőttek részére Pápateszéren.

Egy egész világégésnek kellett jönni, hogy ráterelje az ország figyelmét a földmives osztályra. A szerencsétlen Károlyi forradalom, a véreskezű kommunizmus mind-mind hozzájárult, hogy az ország gerincét alkotó keresztény földmivesekben rejlt hatalmas erkölcsi és államalkotó tökélet felismerjék és nagy részben reáhelyezzék, a földmives osztály erős vállaira tegyék hazánk jövőjének kialakulását és boldogulását, már csak azért is, mert ez látszik egyedüli biztosítéknak arra, hogy itt semmiféle destrukció, mely államiségünket ismét tönkretenné; fel nem ütheti fejét. Ennek az osztálynak tettetéstől mentes hite, vallásossága, hazaszeretete, méhszorgalma, földhöz való ragaszkodása, biztosíték arra is, hogy szerencsétlen hazánk kiheveri azokat a borzalmas erkölcsi és anyagi csapásokat, melyeket ezeréves fennállása óta még soha át nem élt.

Egyedüli rajtuk mulik, hogy e szent magasztos hivatását jól vagy jobban tölti-e be?

Szükséges e tekintetben, hogy az illetékes lényezőkben ne az önzés, a kapzsiság kapjon lábra és az irányítsa őket, amikor maj a földmives osztály földhöz való jutásáról lesz szó. Hazájának tesz szolgálatot, aki nem az önzés szemüvegén keresztül nézi emiek az eddig elhanyagolt osztályának a földért és létért való küzdelmét.

A földügyek ki légtítése után óriási fontossággal bír, hogy ezzel kapcsolatban, vele egy időben meginduljon — hamar a mostoha viszonyok miatt meg nem is előzhette — a földmives kultúrális színvonalának emelése a föbbtermelés érdekében. Ezt valósítja meg sokorópátkai Szabó István, kiszgazdaügyi miniszter, vidékünk meleg szívű, áldott lelkű grófnéjával, Jankovich Bésán Endrénével, akinek áldozatkészsége, a falu népe iránti határtalan szeretete lehetővé tette, hogy az első lépés ez irányban Pápateszéren megindulhasson.

Szerencsés voltam a kiszgazdák miniszterével a felállítandó gazdasági iskoláról beszélni. A várakozás, amelyet az iskolához fűz, határtalan lelkesedéssel töltötte el, mely minden szavából kicsengett, amikor álmának megvalósulását látja kiszgazdatársainak, különösen azok fiainak gazdasági téren való képzésében. Nem akarok — úgymond — urakat neveltetni belőlük, hanem az a célom, hogy a teli hónapokban elsajátított elméleti tudás után térjenek vissza az ifjak az apai házhoz és amit elméletben tanultak, érvényesítsék saját kiszgazdaságukban. Szemere, gazdasági szaktanár pedig, aki az iskola vezetője, a tavasz beálltával községről-községre menve utánanéz tanítványainak, hogy az elméletet megfelelően alkalmazták a gyakorlatban. Ellátja őket a szükséges utbaigazítással és megy tovább. Ha minden községben egy-egy ilyen képzett gazdafiú lesz, tőle a falu népe, — ismert tanulékonyágánál fogva — hamar elsajátítja a szükségeseket. Népe iránti határtalan szeretet, érettük való tennivágyás érzett ki minden szavából.

Gyönyörű missió ez a tanár részéről, beláthatatlan horderejű terv a kiszgazdaügyi miniszter és a grófné részéről. Munkájukat áldozatkészségüket a haza eléggé soha nem bírja meghálálni.

Sok ily kiszgazdaügyi minisztert és sok ily nemesen gondolkodó főrangú hölgyet az országnak, akkor lesz feltámadás! Lesz!

LEGÚJABB.**Tömeges gyilkolás Oroszországban.**

Bécs, nov. 2.

A földmivesség ugyancsak szorongatja a vörösöket Oroszországban is. A vörösök által durván végrehajtott rekvirálás miatt több helyem fellázadtak. Különösen Nowgorodban és Szmolenszkben elkeseredett harcok voltak a felkelők és a vörös katonák között. A vörösöknek több napi ágyúharc után sikerült elfoglalniok a várost, amelyben iszonyatos vérfürdőt rendeztek. Ezeren felül gyilkoltak le a felkelők közül.

Szerb herceg a görög trónon.

Venizelosz, a görögök királygyilkos elnöke, ez a hóhér vigéc, amikor a görög királyt elvetette láb alól, megvalósítani véli régi álmát, hogy a szerbekkel egy közös uniót létesítsen és így egy Balkán nagyhatalmat hozzon létre. Sándor, bocsorokos szerb hercegnek már fel is ajánlotta a görög trónt.

Didereg a vörös hadsereg.

Bár fagyna beléjük a gyilkos lelkük! Az orosz szovjet kommunista vezérei úgy látszik most már annyira kapzsiak, hogy még a saját vörös katonaságuk felruházására szükséges pénzt is elcsúszították saját zsebükből. Nem elég, hogy a polgárok százezrei pusztulnak el inségiárványban, hanem most Trockij felhívást bocsajtott ki, amelyben azt követeli, hogy a déli hadsereg számára egyenruhát teremtsenek elő, mert különben a déli frontot otthagyják a vörösök. Szép társaság!

HIREK.

„Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.”

— **Személyi hírek.** Sokorópátkai Szabó István, kiszgazdaügyi miniszter a múlt héten néhány napra családja körébe érkezett. — Varga Rezső, dohánygyári aligazgató, a zsidó állandó üldözöttje, a héten pár napot városunkban töltött.

— **A hősök sirjánál.** A névtelenek, akiknél a balkéz sohasem tudja, mit ad a jobb, gyönyörűen feldíszítették az alsóvárosi temetőben nyugvó katonáink sírját. Szép ünnepséget is rendezett a síroknál Pápa város közönsége. A Himnusz eléneklése után Kiss József, ref. esperes és Kovács József, róm. kath. hittanár mondtak könnyekig megható beszédet Mesterházy László, ev. lelkes pedig gyönyörű imát mondott. Nyugodjanak békében.

— **Gazdasági iskola Pápateszéren.** Gróf Jankovich Bésán Endréné, nemes gondolkodását és sokorópátkai Szabó István kiszgazdaügyi miniszter ügybuzgóságát dicséri mindennél ékebben a pápateszéri gazdasági szakiskola, amely a hét folyamán már meg is nyílt. Az iskola a teli hónapokban felnőt gazda-ifjaknak elméleti tudást ad, míg a tavasz beköszönével mindegyik visszatér az apai házhoz, az ekcszarvához, ahol érvényesítheti elméleti tudását.

— **Tisza-émlékünnep Balatonfüreden.** A balatonfüredi Kisfaludy-Társaság lélekemelő ünnepélyt rendezett gróf Tisza István halálának évfordulóján. A vértanubalált halt államférfi érdemeit Mészöly Gyula nyug. kir. járásbíró méltatta, majd Vámos Géza ref. lelkész mondott megható gyászbeszédet. Vaszary Alexa fölolvastása után Herczeg Bözsike szavalta el Urhegyi Jenő alkalmi verseit.

— **Vak hírek a pénzkicséréséről.** A kormány pénzügyi tervei felől ismét hamis hírek terjedtek el. Egyesek azt állították, hogy nagyobb állami pénzügyi műveletet hajt végre a kormány a közeli napokban, más verzió pedig célzatosan azt a hamis hírt terjesztette el, mintha a legközelebbi időn belül a kormány életbeléptetné a vagyon adót és arra előleget fog követelni. Korányi Frigyes pénzügyminiszter e hírekkel szemben a fővárosi lapok tudósítói előtt a következő nyilatkozatot tette: Teljesen kizárt dolog, hogy olyan második lebélyegzést határozzon el a kormány, amelynél a közönséget érintő hátrány egyedül a pénzt terhelje. Az egész tervet felelőtlen egyének találták ki és terjesztették spekulációjuk előmozdítása érdekében. Az államjegyeket kibocsátó hivatal fölállításáról törvényhozásilag kell intézkedni és így mindenki tudja majd előre, hogy mikor kerül sor az intézmény megvalósítására.

— **A nők választói jogáért,** a kereszténylista párt által szerdán délután 5 órára hirdetett népgyűlés elmaradt, mivel a budapesti kiküldöttek a rossz vasuti közlekedés miatt nem érkezhettek meg. A népgyűlést más alkalmas időben fogják megtartani.

— **Alakuló gyűlés Somlóvásárhelyen.** A „Keresztény Kisgazda és Földmives Szövetség” szerdán este tartja alakuló gyűlését Somlóvásárhelyen. A gyűlésre Páparól is többen lemennek.

— **Kanyaró Ugodon.** A járványok időszaka, az ősz, most sem lett hűtlen önmagához, a hideg idővel elhozta egyik veszedelmes utatársát, a kanyarót is. Mint illetékes helyen értesülünk, Ugodon már felütötte fejét a veszedelmes betegség, mely mint ismeretes, a kisgyermekek között pusztít. Figyelmeztetjük a szülőket, hogy már az első gyanus tünetekre azonnal orvoshoz forduljanak, a beteget különítsék el, mert csak így tudjuk megakadályozni a veszedelmes járvány továbbterjedését.

— **Megjött a vigalmi adó.** Bizonyára kellemetlenül érinti a mulatni vágyókat, a quaterkázókat, a szórakozást keresőket, a „jó kis borocska” kedvelőket a képviselőtestületnek legutóbbi ülésén hozott határozata, mely szerint vigalmi adót kell fizetni folyó hó 3-tól, mindenféle vigalom és szórakozás után. Ugymint: mozi, bál, kabaré, hangverseny, cirkusz, mindenemű látványosság, táncmultság — kivéve a rendes táncórákat —, táncos. orucska, jelmezes estélyi stb. De vigalmi adót kell fizetni a színház után is, még pedig 50%-ot. A t. képviselőtestület azzal, hogy a színházat sem vette ki a vigalmi adó alól, amint mondani szokás, azt hisszük „mellé fogott”, mert a mai színházi árak mellett is a legtöbb estén üres padosoroknak játszóttak színeszeink, hát még 50 százalékos áremeléssel kíváncsi lesze-e valaki a színház belsejére? Nem igen hisszük! No meg az a sokat hangoztatott kultúra, talán azért is tenni kellene valamit, nem gondolják urak? Sokkal helyesebben cselekedett volna a t. képviselőtestület, ha színház helyett a pezsgőző és borozó „urakra” vetett volna nem 50, hanem 100 százalékos vigalmi adót, mert akinek van 250 koronája egy üveg pezsgőre, az fizethet 500 koronát is, ha már minden áron pezsgőzni

akar. Vigalmi adó alá esik továbbá a kártyajáték, ha a kártyázni vágyók kaszinóban vagy társaskörökben hódolnak „nemes” szenvedélyüknek. Nem érinti a vigalmi adó a tudományos és irodalmi előadásokat, felolvasásokat, vallásos estélyeket, hazafias ünnepélyeket stb. A vigalmi adóból befolyó összeget a város szegényügyi kiadásaira fordítják.

— **A kereskedelemügyi miniszter felhívása az iparpartestületekhez.** Az utóbbi időben a kézmű- és kisipar körében mind sürűbben oly érteimű panaszok hangzóak el, hogy a kereskedelmi- és iparkamarák nem karolják fel a kézmű- és kisiparosságnak érdekeit és kívánságait azzal a buzgalommal és eréllyel, amelyre a magyar társadalomnak ez az értékes eleme joggal igényt tarthat, sőt a nagyipar és kereskedelem mellett ennek a társadalmi osztálynak érdekei gyakran háttérbe szorulnak. Ezért a miniszter felhívja a kereskedelmi- és iparkamarákat, hogy a kézmű- és kisipar szükségletei és kívánságai minden hatóság és társadalmi fórum, de első sorban a kézmű- és kisipar érdekképviseletei részéről különös figyelemmel és ügyszeretettel kezeltesenek. A felhívás keretében kifejezést ad a miniszter annak, hogy a közel jövőben a kézmű- és kisipari érdekek fokozottabb előmozdítása céljából egy központi szervet létesít, mely az iparosságnak iparpartestületi önkormányzati tevékenységét gyamollítja, irányítja és ellenőrzi és emellett a kisiparosság összességének érdekeit képviseli. Együttal felhívja a kamarákat, hogy az iparosokkal a központi szerv felállításág is az iparpartestületekkel minél gyakrabban közvetlenül érintkezzenek, hogy az érdekeltségnek módjában legyen bajait, szükségleteit saját kamarája előtt feltárni és azok orvosításának módjait felől is véleményét nyilvánítni.

— **Hatóságilag igénybevett tengeri szállítási díja.** A gabonagyűjtés kormánybiztosság elrendelte, hogy a hatóságilag lefoglalt kukoricabeszállításáért, ha a szállítási hely távolabb fekszik 10 km.-nél térítési összeg jár. A szállítási díjat a hatóság állapítja meg.

— **Táncmultság.** A Pápai Keresztény-szociálista Párt 1920. évi november hó 14-én este 8 órai kezdettel a Griff-szálloda nagytermében zártkörű táncmultságot rendez. Belépődíj: személyenként 20 K, családjegy 3 személyre 50 K. A tiszta jövedelem a leendő ház-alap javára fordítatik. Zenét a jőhírnevű Horváth Karcsi zenekara szolgáltatja. A rendezőség 18 tagból áll.

— **Mint értesülünk** folyó hó 3-tól kezdve a postán a hivatalos órák megváltoztak, és naponként reggel 8 órától délután 2 óráig tartanak. Ajánlott levelet és táviratot azonban a távrida hivatalban naponként reggel 8 órától este 7 óráig felvesznek.

— **235 ezer korona, 10 mázsa burgonya és 460 métermáza tűzifa.** Így egymás mellé sorakoztatva a fenti számokat, tekintélyes összeg még ebben a papirpénz halmaz világban is. Hátna még hozzátesszük, hogy azt mind egy nemesen érző mágnás, egy nagy szív, egy szociális érzéssel istentől megáldott főúr, gróf, aki meglátja a nyomort, gróf, aki kényelmes szobájának tapétáin át is látja a vergődő emberiséget, meyrzi a szive, a lelke a panaszokat és siet segítséggel, ahol arra legnagyobb szükség van. Gróf Esterházy Jenő, Pápa volt ura, aki mest sem hogy magunkra bennünket, amikor a nyomort már-már alig bírjuk elviselni. Ebben az összegben nincsenek benn azok az adományok, amelyeket egyes, intelligens, nyomorgó családoknak juttat, akik szegyenükben eltakarják a létért való rettenetes küzdelmeiket. A nemeszívű adományból kaptak: Pápa város szegényei 10.000 K-t, a hely-

beli erdélyi menekültek 10.000 K-t, a hadifogyók hazaszállítására 100.000 K-t, anya- és csecsemővédő-egyesület 5000 K-t, fűdőbeveg gondozó intézet 5000 K-t, Irgalmasrend kórháza 10.000 K-t, Városi aggápoló 5000 K-t, hadigondozó hivatal 5000 K-t, 140 plébániai szegény 5000 K-t. Régi cselédjeinek drágasági segély címén 5000 K-t, a felsővárosi gazdák-nak egy tenyészbikát 30.000 K értékben. Az erdélyi menekülteknek 10 mázsa burgonyát, 300 mázsa tűzifát, Pápa város szegényeinek 160 métermáza tűzifát. — Magyarok Istene, adj szorongatásunkban sok ilyen nagy szívet árva nemzetednek!

— **Iparosok figgelmébe.** A kézmű iparosok mai súlyos helyzetében az iparpartestületek Országos Szövetségének elnöke és igazgatója f. hó 8-án reggel Pápara érkeznek, hogy közvetlenül érintkezessenek az iparosokkal és hogy meghallgassák esetleges sérelmeiket és kívánságaikat s az aktuális kérdéseket közösen megtárgyalják. E végből az iparpartestület elnöksége felhívja tagjait, hogy november 8-án délelőtt 10 órakor gyűlésre jöjjenek össze. A kiküldöttek délután 2 órakor tovább utaznak.

— **A Rába hidját ismét átadják a forgalomnak.** Sok panaszt hallottunk már a marczaltói Rába-híd rozoga állapotáról. A környékbeli gazdaközönség különösen érezte a hid hiányát, mert földjeik megmunkálására a legnagyobb kerülőutat kellett megtenniük, ami természetesen nagy idő- és munkavesztéset vont maga után. Végre a hidat rendbehozták s a járási utibiztos folyó hó 3-án vizsgáلتa felül s így remény van rá, hogy ismét átadják a forgalomnak.

Szerkesztő: Dienes Sándor.

Laptulajdonos: Zsilavy Sándor.

Pápa, 1920 Főiskolai Nyomvanda.

LUDVIG NŐVÉREK divatterme

Pápa, Márton István utca 4. sz. alatt.

Raktáron tartunk a legutolsó divat szerinti elegáns, modell kalapokat. Nagy választék filc és velour kalapokban.

Úgy női, mint férfi-kalapok átalkítását és vasalását saját műhelyünkben 2—3 nap alatt elkészítjük a legdivatosabb formákra. — Gyászkalapokat gyorsan és pontosan készítenek.

Kérjük a nagyrdeimű közönség szíves pártfogását, s maradtunk

kiváló tisztelettel:

LUDVIG NŐVÉREK.

ELSŐ PÁPAI ASZTALOS IPAROSOK TERMELŐ SZÖVETKEZETE.

Pápa, Török Balint-utca 1. (Sörház.)

Tisztelettel értesítjük Pápa város és vidéke n. é. közönségét, hogy cégünk, a közel jövőben egy éve lesz, hogy megkezdte működését, melyet csak a n. é. közönség szíves pártfogásának köszönhet.

Az irántunk megnyitkozott szép bizalom arra ösztönöz bennünket, hogy még intenzívebben fejlesszük iparunkat és minden törekvésünk oda irányul, hogy t. megrendelőink igényeit jó és lehetőség szerinti olcsó munkákkal kielégíthessük.

Cégünk vállalkozik az asztalos szakmába vágó mindennemű munkára, úgymint: épület-és butor-munkára, portálok, üzleti és konyhaberendezések stb. készítésére.

Saját készítményű butorokat állandóan raktáron tartunk. Saját érdekében cselekszik, ha megtekinti dús választékú butorraktárunkat és butorszükségletét nálunk szerzi be.

Javításokat gyorsan és méltányos áron eszközölünk. Tervekkel és költségvetésekkel készséggel szolgálunk. A n. é. közönség szíves pártfogását kérve. — vagyunk

Pápa, 1920 október 21. kiváló tisztelettel:

Első Pápai Asztalos Iparosok Termelő Szövetkezete.